

میش لصف: ین آرق تالی وأت

- لی وأت تقیقح (فلا)
- ین آرق تالی وأت عاون (ب)
- روهظ؛ لی وأت (ج)

لیوأت تقیقح (فلأ

یوغل یانعم

[1]هعجرا یا هلوأ .عجر یا لآ تسا «لوأ» هدام زا لیوأت

عجرم ای عاجرا = لیوأت

لیوأت .هلیا عوجرم ،هلیا لوؤم،تسا لوعفم یانعم هب ردصم مه یهاگ ،لیوأت .عاجرا ینعی لیوأت ،هسحب ئیش لک عجرم ؛عجرم ینعی ،لیوأت .تسا یماع یانعم

هسحب ئیش لک عجرم

یم تیلب دهشم دیورب دیهاوخ یم امش .تسا روجاورج .تسا هتفر راک هب فلتخم یاهاج رد لیوأت دهشم مدیسر یتقو دیوگ یم.راک لک عجرم ینعی؟تسیچ شلیوأت امش تکرخ دنیوگ یم.دیوگ [2]،دندومرف ییابطابط یاقآ هک نیا .لیوأت اذه دیوگ یم ،دیوگر مه یتقو.میوگ یم وت هب .تسا تای آضع هب تبسن

یجراخ ققحت :لیوأت

ربخ تمایق زا میرک نآرق رگا .تسا ققحت یانعم هب لیوأت ،دوش یم رابخا هک یتمایق یارب آلثم .تسا نآ ققحت ،هلیا نیا لیوأت ،دهد یم

راک تبقاع :لیوأت

»[3]هلیوأتب انئبن«آلثم:

رخآلا لاق و ارمخ رصعأ ینارأ ینا امه دحأ لاق نای تف نجل سلأ هعم لخد و
ان هلیوأتب انئبن هنم ریطلال لکأت اربخ یسار قوف لمحأ ینارأ ینا
نن سنح ملأ نم لکارن

،ریبعت دیوگب دهوخ یم .«هلیوأتب انئبن» هک دنک یم ضرع فسوی ترضح هب .تسا هدی دباوخ یانعم اه یراک تفارط ضعب .دنک یم قرف ریبعت و لیوأت :دنیوگ یم یضعب .لیوأت دیوگ یم ربخ نم هب ،ما هدی دباوخ؟دوش یم متخ اچک هب ینعی ،دراد لیوأت هک یزیچ یانعم لصا یلو ،درادن دوش یم متخ اچک هب هب

زا لبق دندومرف ترضح هک ارمخ هبر یقس ی [4]ارمخ هبر یقسف امکدحا اما ،دباوخ نیمه رد دوش یم یجراخ دوجو نآ دوج ،دنک یم یجراخ یقس دراد هک یا هطحل اما .دوب لیوأت هب أبن ،یجراخ یقس لیوأت

لابجلا ىلى لوؤي هنأل ،مسالا اذهب يمس امنإ و ،لئايألا :عيجلا و ،لأعوألا نم ركذلا :ليألا و [1] تلأ :لاقى ،كلذ وحن وأ ريصع وأ بارش هي لاؤي ءاعو .لأعف نزوب ،لايإلا و... ،اهيف نصحتيف (٣٥٨ص ؛ 8ج ؛ نيعل باتك) .تلأ نم لآلمل كلذك و تلأو نم أچلمل :لئوملا و... ،الأو هلوؤأ بارشل

ةثنؤملا و ،عشلا أدتبم وه و ،لوألاف لوألا أم .هؤاهتنا و ،رمألا ءادتبأ :نالصأ ماللا و واولا و ةزمهلا ليألا :ليخللا لاق ىناثلا لصألا و ...ىرخألا لثم تايلوألا عمج و ،ىلعف و لعفأ لثم ،ىلوألا :مجنلا وبأ لاق .نصحتي لبجلا ىلى لوؤي هنأل اليأ يمس امنإ و .لئايأ عمجلا و ،لوعولا نم ركذلا

ليألا نورق فيصللا سببع نم	لوشلا نهبانذأ ىف نأك
---------------------------	----------------------

اذه نم رثخ يأ نبلللا لآ مهلوق و .لأعوألا نورقب ،سببيف نهراعبأ نم نهبانذأب قزتللا ام هبش هي عفمجي ءاعو :لأعف ىلع لايإلا:هريغ وأ ليخللا لاق .هرمأ رخآ [الا] رثخي ال هنأل كلذ و ،بابلا لاق .دوجي ىتح امايأ بارشل

الايإ لايإ دعب ثدحأ و	تنمزأ دق و ماتخللا ضفي
-----------------------	------------------------

«هلهأ ىلى مكحلا لوأ»

ىشعألا لاق .مهيلإ هدر و هعجرأ يأ

هلهأ ىلى مكحلا لوؤأ

.تابنلا كلذك و .رثخ :الوؤأ و الوأ لوؤي نبلللا لآ :ليخللا لاق

لآ و .اهيلع لآ ليقي عبصإلا هي تلعج اذاف بوري نأ كلذ و ،عبصإلا ىلع نبلللا لآ :متاح وبأ لاق كلت ىلى عجري يأ ،ىرحي و رحي هنأل ،بابلا نم وه و .فحن اذإ لجرلا مسج لآ و .رثخ اذإ ،نارطقللا ،مالكللا ليوأب بابلا اذه نم و...اهيغار ىلى إةيعرلا عجرم نأل ،بابلا اذه نم ةسايسللا ةلايإلا و .لأحلا ىف هيلى لوؤي ام :لوقي .هليوأب الإ نورطني له:ىلاعت هلوق كلذ و ،هيلى لوؤي ام و هتبقاع وه و (١٦٠-١٥٨ص ؛ 1ج ؛ غللال سيياقم مجعم) .مهروشن و مهثعب تقو

.تددترا :عشلا نع تلأ و .هعجر :عشلا هيلى لوأ و .عجر :الآم و الوأ لوؤي عشلا لآ .عوجرلا :لوألا .لآلا و ماص الف رهدلا ماص نم :ثيديخللا يفو

و .خمللا هيلى عجر يأ.يمالسللا لآ ىتح :يملسلا ةمزنخ ثيديح يف.عوجرلا لوألا و ،ريخ ىلى عجر ال يأ (٣٢ص ؛ 11ج ؛ برعلا ناسل) عجر يأ عبرلا وأ ثلثلا ىلى لآ ىتح ذيبنلا تخبط :لاقي

دروم يف وه و ،مالكللا هيلى دمئعي يذلا يجراخلا لينعلا رملأ وه ليوأبلا نأ مهضعب ركذ كلذل و [2] امك اقحالا امإ و ،ةيضاملا مملأ و ءايبنألا صصقك اقباس امإ ،جراخلا يف عقاولا هب ربخمللا ،رابخألا دروم يف و ،ةمايقللا موي رهظي س ام لك و هديعوم و هئامسأ و هللا تافص نع ةربخمللا تايلآلا يف اذإ ليكللا اوفوأ و» :ىلاعت هلوق يف امك جراخلا يف ةققحتملا حللصملا ،ماكحألا تايلآ ءاشنإلا ءافي ليوأب نإف ،35-ءارسا :«اليوأب نسحأ و ريخ كلذ ميقتسملا ساطسقللاب اونز و متلك عامتجالا رملأ ةماقتسا وه و عمتمجملا يف امهيلي ةبترتملا ةحلصملا وه نزولا ةماقإ و ليكللا

يناسنإل.

ال صاخ عوجر هنكل ٲيشلل ٲلل لوئي و عجري يذل عجرمل وه ناك نإ و ليوأتل نأ :ايناث و... ٲي و سئل و دحاولا ىلل عجري ددعلا و ،ٲل ليوأتب سئل و سٲئر ىلل عجري سوئرمل نإف ،عوجر لك و ىسوم ةصق ىف ىلعات ٲلوق كلذ ىل لذي .اقلطم ال صاخ وحنب عجرم وه ةلاحم ال ف ،ٲل ليوأتب كلذ: «ىلعات ٲلوق و ،78 -فٲكلا :«اربص ٲلل عطست مل ام ليوأتب كئبنأس» : (ع) رضل ىف (ع) ٲلعل ام لنىوانع و روص ىسومل ٲبن يذل و ،82 -فٲكلا :«اربص ٲلل عطست مل ام ليوأب ىرأ نىوانع و اروص ٲلدب ىقلت و ،نىوانعل و روصلال كلت نع لفغ دق (ع) ىسوم ناك ثالت دراوم :«ٲقرخ ةنىفسلا ىف ابكر اذى تح» :ىلعات ٲلوق ىه :ثالثل دراوملاف ،ٲلل ٲب هضارعا تبجوأ اىتأ اذى تح» :ىلعات ٲلوق و ،74 -فٲكلا :«ٲلقف امالغ اىقل اذى تح» :ىلعات ٲلوق و ،71 -فٲكلا ٧٧- فٲكلا :«ٲماقأف صقنى نأ ديرى ارادج ٲي ف ادجوف ام ٲوفىضى نأ اوبأف ٲل ٲامعطستسا ةيرق لٲا

تئج دقل ٲل ٲل ٲرغتل ٲتقرخ أ» :ٲلوق ٲل نىوانع و اىاضقلل ٲذ ٲوص نم (ع) ىسوم ٲاقلت يذل و -فٲكلا :«اركن ائىش تئج دقل سفن رىغب ةيكر اسفن تلتق أ» :ٲلوق و ،71 -فٲكلا :«ارم ائىش ٧٧- فٲكلا :«ارجأ ٲلل تلذتال تئش ول» :ٲلوق و ،74

رحبل ىف نولمعي نىكاسمل تناكف ةنىفسلا امأ» :ٲلوق ليوأتل نم رضلل ٲب أببن يذل و نىنمؤم ٲوبأ ناكف مالغلل امأ و ابصغ ةنىفس لك ذأى كللم ٲٲارو ناك و ٲبىعأ نأ تدرأف رادلل امأ و ،امحر برقأ و ةاكز ٲنم اريخ ام ٲر ام ٲلدبى نأ اندرأف ارفك و اناىعط ام ٲقٲرى نأ اناىشخف نأ كبر دارأف اءلاص ام ٲوبأ ناك و ام ٲل زنك ٲتحت ناك و ،ةنىدلل ىف نىمىتى نىمالغل ناكف ٲلل ضرعا ام عىمىج نع باجأ مٲ ،82 -فٲكلا :«كبىر نم ةمحر ام ٲزنك اءرختسى و ام ٲدشأ اغلبى تاىآل ٲذ ىف ليوأتل نم ديرأ يذلاف ،82 -فٲكلا :«يرمأ نع ٲلعلل ام و» :ٲلوق ب ةلمىج (ع) ىسوم ىلل دصفل عوجر و بىدأتل ىلل برضل عوجر رىطن ٲناونع و ٲتروص ىلل ٲيشلل عوجر وه ىرت امك .جراخلل ىف دىز عىمىج ىلل دىز ءاج :انلوق عوجر رىطن ال ،جالعل

ةىآ ىلل عجرت ةٲباشتم ٲلنو ك رىغ ٲلل عجرت ليوأت تاذ ةىآل نو ك نأ :الوأ :رم امب نىبت دقف ةمكحم .

ةمكحمل ةىآلل ليوأت نآرقلل عىمىجل لب ةٲباشتمل تاىآلاب صتخى ال ليوأتل نأ :ايناث و .الىوأت ةٲباشتملل نأ امك ليوأت

روملال نم وه لب طافللل لىلادم ىه ىتلل مىٲٲملا نم سئل ليوأتل نأ :اثلاث و امأ و ،قلعلتمل لاحب فصولل لىبق نم ليوأت تاذ ٲلنو كب تاىآل فاصتا و ،ةنىعلل ءىجراخلل ال نآرقلل لوزن دعب أشن دلوم لامعتساف ،ظفلل رٲاظل فللخمل ىنعملل ةدارا و ليوأتلل قلاطل ،ةىآل ٲلل ال ٲللىوأت ملعى ام و ٲللىوأت ءاغتبا و :ىلعات ٲلوق نم دارملل وه ٲلنو ك ىلعل الصأ لىلد (٢٧-٢٤ ص ،٣ ج ،نازىمل) بىرق نع ٲلقلننس امم ليوأتلل ةروكذمل ىناعمل رثكأ ىلعل لىلد ال امك

ٲللىل دنست ىتلل ةىعلاولل ةقىقلل ٲللىوأتلل رىسفت ىف قحلل نأ :تملعل رم ام تفرع اذى و امكحم :ةنىنآرقلل تاىآل عىمىجل دوجوم ٲل و ،ةمكح وأ ةطعوم وأ مكح نم ةنىنآرقلل تاناىبلل **ةنىعلل رومال نم ىه** لب طافللللاب ٲللىل ءىلعل لولدمل مىٲٲملا لىبق نم سئل ٲل و ،ٲٲباشتم طافللل دىقب ٲناحبس ٲللل ٲلىق امنل و ،**طافللل تاكبش ٲب طىحى نأ نم ةىلعاتمل** بسحب حصوت و دصاقمل ٲب برقىل برضت لاثمألك ىٲف بىرقتل صعب انناٲل نم ٲبىرقتل نولقت مكلعلل ٲللىل نآرقلل ٲللىل نىنآرقلل و :ىلعات لاق امك عماسلل مٲف بسانى ام اذٲ تاىلوت و تاىلرست نآرقلل ىف و 4 -فرخزلا :«مىكح ىلعلل انىدل باتكلل مأ ىف ٲل و ىنعملل

-يتل دراوملا يف ليوأتلا طفل لمعتسي مل نآرقلا نأ نايبل نم رم اميف تفرع دق كنأ ىلع
(٤٩ ص، ٣ ج، نازىملا). هانركذ يذلا ىنعملا يف الإ - تدع ام ىلع ادروم رشع ةتس يه و اهل معتسا

هعجارم ٤ هرامش تسويپ هب نىرسفم مالک رد لىوأت فلتخم ىناعم هب ىلىصفت هعجارم يارب
دىامرف.

٣٦ هى، آفسوى هروس [3]

وسأرو نم زىطلال لىكأتف بلصىف رخأل امأو ارمخ هب ر قىسىف امك دحأ امأ نجلال يبحاص اي [4]
(٤١ هى، آفسوى هروس) ناي تفتتست هيف يذل ارمأل يضق

ی ن آرق ت الی و ات عاونا (ب)

ه ی ضرع ت الی و ات ۱.

ام ی اه باتک رد هک ی ت ای اور نی مه رد ، تسه مه دض تسرد هک یی ناعم . تسا ی بل لاج ی اه زی چ ی لیخ دب ی لیخ ی لیخ ام رطن هب هک ی ت ای آ . هدش هداد تبسن هی آ کی هب نیموضع تاشیامرف رد ، تسا مام هک مینی بی م دعب ، دشاب هی آ نی ا قاصم یسک هک دن کن ادخ رگی د ! او می وگی م و تسا می وگی هب هک دیاب الاح سپ . نی نمؤملاریما یارب دناهدرک ی ن عم ار هی آ نی مه ، موضع م

«هرفکا ام ناسنالا لتق»

نی ای آ هک دینی بب ار اههچرت امش هک تسا «[1] هَرْفُكَا امُنْ نَاسْنَالِا لَتْقُ» هفیرش ی هی آ نآ لاثم ، ناسنالا نی ا داب هدرم ی نعی : دینی وگی م ؟ دینی کی م انعم هچ ؟ تسوا زا یی وگدب ای تسا ناسنالا فیرت هچ «[2] هَرْدَقَفُ هَقْلَخِ هَفْطُنْ نَمُ هَقْلَخِ عِشَّيْ اُ نَمُ» ! تسا رفاک ردق هچ ، ناسنالا نی ا داب هتشک . تسا هدرک شقلخ ادخ دینی بی م هک نی ا اب تسا رفاک ردق .

دینی کی م زاب ار ناهرب ریسفت دیوریم ی تقو اما . تسا مذ نآ رد هک دینی کی م هچرت ی تلاح ار نآ مه

نی نمؤملاریما [وه] : لاق هَرْفُكَا امُنْ نَاسْنَالِا لَتْقُ : می هارب نی ب یلع
[3] هولتق ی تح بندأ و ل ع ف ا ذ ام ی ا هَرْفُكَا ام : [لاق] ، (مالسالا هیلع)

لَتْقُ و نی نمؤملاریما ی نعی ناسنالا : هک دندومرف هک تسا موضع مام هب بوسنم هک دینی بی م ام . دندش دیهش دنتسه نی نمؤملاریما هک ی عاونا ناسنالا : «ناسنالا لتق» . دهشتسا ی نعی دندرکی م ریفکت ، جراوخ ؟ دیشکب دیورب امش هک دوشب وا رفک ثعاب هک دوب هدرک راک هچ : «هرفکا مه اب ناشدوخ ات ود نی ا هک نی ا فرص سپ . دینی هک عجارم ناتدوخ ار تی اور هلابند و . دنتشکی م هک [4] دراد ریطن ی لیخ هتبلال و . تسینی عدار دندادن قفاوت

«الوهج امولظ ناسنالا ناک»

[61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

هک هدمآرد ی تاغل کی ، هدرک تفرشی پ ناشتخابم هک اه ی زورما . تسا هماغنه شتجب هک تنام هی آ هک ادعب هک دنک رکف ی زورما ی اه تغل یور ناسنالا دیاب . اهزی چ یضعب مهف یارب دنک یم کمک ام هب رد روح تامکحم و تاملسم اب و دشاب فاص بلطم دوخ مه ، دنک لقتنم نارگی د هب ار بلطم دهاوخ یم نی ا و دنمهفب ار دوصقم مه ... و اهوجشناد هک درک نی اب ار نآ ی زورما ترابع کی اب ناوتب مه و دیاب دنک کی دزن ناشنهذ هب ، دندراد سنا هک ی تاحالطصا اب و اه نآ ناسل اب ار بلطم

رد. شدوخ یارب دراد یروصت تلالد، دراد یروصت یانعم کی هک تسا موهفم ات ود، «الوهجاًمولظ» نی مه ... و شیی قدصت لولدم رس رب هفیرش هیآ نی مه رد هک دراد یقی قدصت لولدم کی مه هفیرش هیآ ربخ هک ییاه ثحب اب میربب راک هب میناوت یم یناونع هچ هژاو ود نی یارب نآلا. تسا فرح یلیخ [8]میراد؟

هیلوط تالیوأت.۲

کی. دراد ار دوخ یاج هتفر راک هب هک نی موصعم تاملک و تایآ رد مادک ره و دراد یددعتم یانعم لیوأت، دشاب هیآ رهاظ یانعم ضرع رد ییانعم هن هک تسا نی، تسا ام رظن دروم نآلا هک یرگید لیوأت میریگیم ار انعم نی مه، میراذگب رانک ار انعم نی هک نی نودب ام و دراد ییانعم هفیرش هیآ هکلب. نآ ضرع رد هن یلبق یانعم لوط رد، میروآیم نوریب نآ لد زا یرتیقار و رتیلاع یانعم کی و

مظعأ لیوأت

هیآ و دوشیم هعمج زور زا تبحص، دیزی نب رباح اب - هیلع هللا مالس - رقاب اماما زایتیاور ردآلثم: هعمج هروس هفیرش

هعمجلال موی

رُكِّدْ إِلَى أَوْعَسَافٍ عُمُجْلَا مَوَى نَمَةَ اللَّصْلَلِ يَدُونُ إِذَا أُوْنَمَّآ نِيْذَلَا هُوَآ أَى
«نَوْمَلْعَتْ مُتْنُكْ نِإْ مُكْلُ رُيْحْ مُكْلِدَغْ يَبَلَا أُوْرَدَ وَهْلَلَا

سپس. دنیوگیم نآ یارب مه ار یالیوأت دعب و دنهدیم یتاحیضوت هعمج زور یارب تررض [9]دنوشیم عمح قئالخی همه هک یزور ینعی هعمجلال موی، مظعألا لیوأتلا تدرأ ن: دنیامرفیم. دندومرف انعم روط نی «هللا رکذ یلا اوعساف» اب بسانم تررض.

کی دندومرف تررض. ندش عمح زور ینعی هعمجلال موی: میاهتفگ هک میاهتفرگ هلصاف رهاظ زا نآلا ار نآ رگا هعمجلال موی لد رد اما، هعمج زامن یارب دیوشیم عمح همه و تسه هتفه رد هک تسه هعمج زور لیوأت نامه نی. دنوشیم عمح قئالخی همه هک تسه مه یزور کی هک تسا نی دینک روغ و دیریگب ننتشادرب تسد نودب و رهاظ لد رد ندرک روغ اب و. نآ ضرع هن تسا رهاظ لوط رد هک تسا ام رظن دروم [10]میسریم نآ هب رهاظ نآ زا.

«مکرافظا اوملق»

و هلآ و انیبن یلع - یسیع تررض لوق زا - هیلع هللا مالس - قداص اماما ارهاظ راحب رد: رگید لاثم دوشیم هتفگ. دوشیم زومر هب حیرصت مالسا تعیرش ماکح رد نوچ، دندنکیم لقن - مالسلا هیلع رتدوز و هدوبن روط نی یسیع تررض تعیرش رد اما. دوشیم بلطم نطاب هب حیرصت یلو دندرکیم حیرصت.

رکذ نآ یارب مه یبادآ و تایصوصخ و فاصوا و اه نخان ننتفرگ تسا بحتسم هک میوگیم امآلثم ماکح زا هک یاهداس ترابع کی یانعم لوط رد ینطاب لیوأت کی تررض، راحب تیتاور نی رد. هدش **اوملق**: هک دنتفگیم نویراوح هب یسیع تررض هک دنیامرفیم. دندنکیم حرطم تسا تعیرش

[11] «مارحلا بسک نم مکارافطا

زا دیریگب ار اهنخان هک دنتفگی ترضح .دوشیم ناسآ شیزادنا گنچ ،دوشیم دنلب هک نخان ندشن هدولآ رب تبطاوم ینعی ،نخان نتفرگ رب تبطاوم هب شرافس نطاب ینعی .مارحلا بسک مارحلا هک هدش نیایوغل ینعم ام دزن :دندومرفی یخوش هب تجهبا آجاح .تسا مارح هب تسد .دشابن روط نیایوغل کلاب ل

۱۷ هیآ،سبع هروس [1]

۱۸-۱۹ هیآ:سبع هروس [2]

۵۸۳ ص ۵، ج ۵، نآرقلا ریسفت یف ناهربلا [3]

مٔ -هولتقی تح بندأف لعف اذ ام یأ هرفكأ ام لاق نی نمؤملا ریمأ وه لاق هرفكأ ام ناسنإلا لتق مٔ ریخلل قیرط هل رسی :لاق هرسی لیبسلا مٔ -هردقف هقلخ هفطن نم هقلخ عیش یأ نم :لاق ریمأ یلع ضقی مل یأ هرمأ ام ضقی امل الك عجرلا یف لاق هرشنأ عاش اذ مٔ هربقأف هتامأ -هرمأ ام یضقی تح عجریس و -هرمأ دق ام ع نی نمؤملا

یبأ نع جارد نب لیمج نع [ریصب یبأ] رصن یبأ نبا نع دمحم نب دمحا نع سیردا نب دمحا انربخأ ریمأ یف تلزن معن :لاق «هرفكأ ام ناسنإلا لتق» هللا لوق نع هتلاسل لاق ع رفعج یبأ نع هماسأ همركأ ام و -هقلخ بسن نع نی نمؤملا ریمأ بسن مٔ های مكلتقب ینعی ،هرفكأ ام ع نی نمؤملا هرسی لیبسلا مٔ ریخلل هردقف هقلخ عایبألأ هنیط نم لوقی هقلخ عیش یأ نم :لاقف -هب هللا هرشنأ عاش اذ مٔ :هلوق ام تلوق هرشنأ عاش اذ مٔ عایبألأ هتیم هتامأ مٔ یدهل لبس ینعی (۴۰۵-۴۰۶ ص ؛ ج ۲ ؛ یمقلا ریسفت) -هرمأ ام یضقی عجرلا یف هلتق دعب شكمی :لاق

رقس نآ ریمض عجرم هک (۳۵ هیآ،رثدملا هروس)ربکلا یدحال انا هفرش هیآ تسا لیبق نیمه زا [4] عمج ربکلا و مئاطعلا یدحال رانلا یه تلالا رقس نأ ینعی مسقلا باوج اذه «ربکلا یدحال انا» :تسا یف ربکلا یدحال نآرقلا تالی نأ هانعم لقی و هئاتق و دهامج و سابع نبا نع یمطعلا یه و یربکلا هب تالی اور رد ریمض هک تسا یلح رد نی(۵۹۰ ص، 10 ج، نآرقلا ریسفت یف نایبالا عجم)دیعولا :تسا هدش عاجرا تالی الو ای هلآ و هیلع هللا یلص لوسر ترضح ای هیلع هللا مالس همطاف ترضح

نع لیضفلا نب دمحم نع عاشولا یلع نب نسحلا نع دمحم نب یلعمل نب نیسحلا انربخأ ع. هطاف ینعی لاق «رشبلل اریذن ربکلا یدحال انا» هلوق یف :ع رفعج یبأ نع هزمح یبأ (۳۹۶ ص، 2 ج، یمقلا ریسفت)

نع ،ناورم نب رامع نع ،نانس نب دمحم نع ،باطخلا یبأ نب نیسحلا نب دمحم نع :هنع و -/۱۱۸۴ اهی ای :لج و زع هلوق یف ،(مالسلا هیلع) رفعج یبأ نع ،دیزی نب رباح نع ،لیمج نب لخنملا .اهی رفذنی عجرلا یف هماقی و (هلآ و هیلع هللا یلص) ادمحم کلذب ینعی:«رذنأف مق *رثدملا

و [«عجرلا یف رشبلل اریذن (هلآ و هیلع هللا یلص) ادمحم ینعی اریذن *ربکلا یدحال انا» :هلوق (۵۲۲ ص، 5 ج، نآرقلا ریسفت یف ناهربلا) .[«عجرلا یف (سانلل هفاك كانلسرأ ان) :هلوق یف

ربکلا یدحال انا» :تلوق. «(مالسلا هیلع) یلع هیلو ،معن» :لاق ؟رشبلل یرکذ الایه ام و :تلوق (۵۲۸ ج ۵؟ نآرقلا ریسفت یف ناهربلا) .«هیالول» :لاق

نآرق تاي آه ب ار ري مض رگا اما. ددرگرب منهج هب ري مض هک تساي تروص رد بلطم نيا هتبلنا
نأ اورکذ «ربكلا يدحل اهنإ»: لاعت هلوق: دوب دهوخن ام ثحب قادصم هفیرش هی آ رگی دی، می نادرگرب
ال ربكلا يهاودلا يدحل اهنأ ربكلا يدحل رقس نوکب دارملا و، يربك عمج ربكلا و، رقس ل ري مضلا
و. مسقلل باوج ةلمجل و، مهنی ب هل ريطن ال ي لاجرلا دحأ وه: لاق ي امك يهاودلا نم اهريغ اهل داعي
رش بلل ارادنإ - اهربكأ - ربكلا يهاودلا يدحل رقس نأ اذك و اذكب مسقأ ينعملا

و «رش بلل لوق ال اذه نإ رثؤي رحس ال اذه نإ»: نآرقلا ي هلوقل اعدر «الك» نوکي نأ دعي ال و
لاق امك سيل: ينعملا و. اهربخل نإ مسرا ةقباطم باب نم وأ تاي آهنأ امب نآرقلل «اهنإ» ري مض نوکي
ي ف نازي مل). رش بلل ارادنإ يربكلا ةي هلإل تاي آل يدحل - هتاي آ - نآرقلا نأ اذك و اذكب مسقأ
(۹۴-۹۵ ص، ۲۰ ج، نآرقلا ريسفت

۷۲ هی، آبازحالا هروس [5]

نع، ديعس نب نامثع نع، ديعس نب نيسحل نع، دمحم نب دمحن نع: رافصل نسل نب دمحم [6]
انضرع انإ: لاعت و كرابت هللا لوق ي ف، (مالسل هيلع) رفجج ي ب أ نع، رباح نع، حلاص نب لضمف
و اهنل محي نأ ني ب أ، ةيالولا يه: لاق، اهنل محي نأ ني ب أ لابل و ضرأل و تاوامسل يلع ةنامأل
(۵۰۱ ص؛ ۴ ج؛ نآرقلا ريسفت ي ف ناهربلا). «نال ف وبأ: اهل مح يذل ناسنإل و ناسنإل اهل مح

داوم بسحب هوجو اذ نوکي نا زوجي نآرقلا ناف هوجولا لكب دارم وه و هوجو وذ نآرقلا ك ربخل اذه و
ي. تآل لصفلا ي ف كلذ قي قحت ءيجيس و اهبي كرت و اهبارعا و اهفيرصت و اهتائي ه و هظافلأ
نوكت نا اما قي داصملا ةرثك و ةلالدلا هذو، اهقي داصم و هظافلأ ةلالد بسحب هوجو اذ نوکي نا زوجي
تآشنل بسحب قي داصم هل دحاو موهفم يلع لدي نآرقلا نم طفل لك نا ينعمب لوطلا ي ف
عم حورلا داحتا هم ادحتم و دسجل و حورلا ةلزنمب ينادل عم قي داصملا نم لاع لك نوکي ةي لوطلا
ددعتم قي داصم هل نآرقلا نا يضم دق و، نطبل و رهظلا و لي وأتل و لي زنتل ينعم وه اذه و دسجل
، هلي وأت و هنوطب ةي ناحورلا هقي داصم و، هلي زنت و هروهظ ةي عي بطل هقي داصم نا و تآشنل بسحب
قي داصملا نم لك نا ينعمب ضرعلا ي ف نوكت نا اما و، ربخل اذه نم دارم و نآرقلا ي ف راج هجولا اذه
هللا لب لاعت هلوق ي ف كزي طفل لثم هل احور و هم ادحتم ال هل الباقم و رخآل اريغم نوکي
و أءامنل رهظي و معني و ءاگزلا جرخي و رهظي و يمن ي ينعمب نوکي نا زوجي هناف عاشي نم ي كزي
تاي آل ريسفت رابخال ي ف درو هناف اضيأ ينعملا اذه هوجو اذ نوکي نآرقلا و، معنتل و أ قراهطل
انضرع انإ: لاعت هلوق ي ف ةنامال ريسفت لثم ةداصتملا لب ةريغتملا ةفلاختملا يناعملا ب
اهناف ناسنإل اهل مح و اهنم نقفشأ و اهنل محي نأ ني ب أ لابل و ضرأل و تاوامسل يلع ةنامأل
و (ع) بلاط ي ب أ نب يلع ةفالخب و ةيالولاب و ةصوصخم ةولصلاب و فيلكتل قلطم **ترسف**
ةفالخل نا كش ال و (ع) **بلاط ي ب أ نب يلع نب نيسحل ادهشب** و ةيرهاظلا ةفالخلاب
ال و، ةولصلاب و فيلكتل ةريغم لكلا و ةدهشلل ناتريغم امه و اعم ناتريغم ةي اصولاب و ةيرهاظلا
مهريسفت نوکي نا مزل ال و (ص) دمحم يلع هلوزن نيح ةنامال طفل ي ف ةجردنم تناك لكلا نا كش
نم ينعملا هج نم ال و طفللا هج نم عانتما ال و هنم ادارم طفل ي ف اجردنم ناك ام ريغب (ع)
يناعملا عي مجب امه تطاح و بطاخمل و بطاخمل ةعس و دحاولا طفل ي ف ةديعل يناعملا جاردن
مومع و حن ب جاردن اذه و هي عي مجل طاحل زوجت دحاولا طفل ي ف ةوقلاب اجاردن زوج و ةلمتحملا
ي ف ةديعل روصل طاحل و حن ب و أ يلكل موهفم ي ف تايئزجلا لوخد و أ زاجمل مومع و أ كارتشال
ينعملل عضولا و حن ب و أ زاجمل و كارتشال مومع و حن ب يلكل ينعم رابتعا ريغ نم ةدحاولا ءارمل
(۱۷ ص، 1 ج، ةدابعلا تاماقم ي ف ةداعسل ناي ب) يلكلا

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زايکی مالک [7]

هروطنم دنچ رت قیقد ریبع ت هب ای ییانعم دنچ ناو نع موهفم ود نی یارب بسانم ناو نع دیاش [8]
دشاب:

???? = و «دعت»، «دایز» = ????: **ی ن ا نو ی** هشی را هتفرگرب ،Polysemy **ی سی ل گ نا** هب) ییانعم دنچ
و هریغ و ترابع کی ای هملک کی هیارا زایعون هب **ن ابز ی سان ش ناو ر** رد («مسا»، «تمالع»، «هناشن»
و **ی عام ت ج ا مولع** رد یروح میوهفم هیارا نی .دشاب می گرزب ،تاغل یناعم یاههشی یارب ییاههناشن
دوشیم بوسحم **یا ه ن اس ر تاغل اطم**.

و اهمسا ،اه لعف زا هدش لیكشت تغل کی یناعم هک یدراوم هب ناوتیم هیارا نی یاهه نوگ عاونا زا
ناوتیم دراوم نی هب یئزج یاهراشا و هعلاطم اب اهنت هک دومن هراشا تسا توافتم یاهتفص ی تح
(**ای د پ ی کی و** ت ی اس) تفای ار رطن دروم ی هملک شیری ای ینع

ه نی م ز نی مه رد:

رد هاگشناد و هزوح هاگشهوژپ رایشناد ،ینیسح بیط دومحم دیس نیملسملاوالمسالاتج
نایم رد یدایز لابق تسا اب ریخا یاهلاس رد هک ینآرق ثحابم زا یکی :تفگ **ان کی ا** اب وگوتفگ
تسا ریسفت ینابم زا یکی ناو نع هب نآرق رد ییانعم دنچ ثحب تسا هدش هجاوم ناهوژپ نآرق

ی طفل کارتشا فیرعت رد ،تسا یبرع رد ی طفل کارتشا نامه لداعم ییانعم دنچ هکنی نایب اب یو
نآ هب هک دراد انعم ود هملک کی یهاگ :درک راهطا دراد دوجو هلئسم نی رد تشادرب ود هکنی نایب اب
هزاو ای تسا نامسا یانعم هب مه و فقس یانعم هب مه «ءامس» هزاوآلثم ؛دنیوگیم ی طفل کرتشم
تسا روخشال و هدرپ یانعم هب هک «ریط» هزاو و هداوناخ مه و هناخ یانعم هب مه تیب

دوجو ییانعم دنچ ای ی طفل کارتشا ثحب زا یرگید تشادرب هزورما هکنی نایب اب ینیسح بیط
،هلمج کی رد هملک کی هک تسا نآ یانعم هب دراد چاور برغ ردآتدمع هک هلئسم نی :درک نایب دراد
مه هتسیزیم لبق نورق رد هک سراف نبا دننام یسک هتبل ؛تسا هتفر راک هب انعم ود رد نامزمه
ییانعم دنچ حیضوت رد سراف نبا ؛دراد یدایز چاور برغ رد زورما یلو هدرک هراشا هلئسم نی هب
«أَدِيحُ وَتُقْلَخُ نَمَوْ يَنْزِدُ» هفیرش هیآ رد هک تسا هتفگ و هدرآ رثدم هک رابم هروس ۱۱ هیآ زا یلاثم
تقلخ لوعفم ای و دشاب تقلخ ریمض یارب لاح دنوتیم مه ینعی تسا ی طفل کرتشم آدیحو
ینعی هیآ نی بطاخم ندش قلخ ییاهنت هب ای و ددرگیم زاب ادخ ندرک قلخ هب ای ینعی دشاب
نوعلم هریغم نبدیلو

دنمانیم انعم کی زا شیب رد طفل لامعتسا ار نآ مان اهیلوصا هکنی نایب اب ینیسح بیط
أَهْنَعُ أَوْ رَبُّكَ تَسْأَوُا نَتَأَيِّبُ أَوْ بَدَّكَ نِيْذِلَانِ « :تسا هدمرف فارعا هک رابم هروس ردآلثم :درک حیرصت
يَزَجْنَ لَوْلَ دَكَ وَ طَايَحُ لَ مَسْ يَفُ لَمَجُّ لَ اَجَلِي يَّحَ نَجُّ لَ ا نُولُحُ دِي اَلْوِءَامُ سَلَا بُأَوْبُ أُمُ هَلْ حُتَفْتُ اَل
ادخ تایآ هک یناسک ینعی ؛دوریم راک هب رتش و میخض بانط یانعم ود رد اجنی رد لمج ؛«نیمزجُملا
ای و میخض بانط هکنی رگم دنوشیم ن تشهب دراو دناهدرک رابکتسا نآ ربارب رد و هدرک بیذکت ار
میوگیم ،تسا دنواخ دارم هیآ رد انعم ود ره دیوگب یرسفم رگا اجنی رد .دنک روبع نزوس زا رتش
دراد دوجو ی طفل کارتشا

نآرق زاجعا هناشن ؛ییانعم دنچ

نآرق یاهیابی ز و زاجعا زا ی طفل کارتشا نی هکنی نایب اب هاگشناد و هزوح هاگشهوژپ رایشناد
هجوت دروم ییالقع و هقف لوصا دعاوق قبط ار نآرق تایآ زا یرایسب رگا :درک حیرصت تسا میرک
هب ی طفل کرتشم دنوتیم هک دنراد دوجو یطافلا نآ رد هک میشاب یعدم می ناوتیم میهد رارق

دوش طاحل یناعم همه دیاب ریسفت رد و دشاب مود موهفم

راشرس نوچ نآرق و تساجیار یسراف و یبرع تایبدا و رعش رد کارتشا عون نیا هکنیا نایب اب یو لاثم ناوئعهب: داد همادا تسای طفل تاکارتشا عون نیا زا راشرس تساهراعتسا و هیبشت و زاجم زا نوچ نامدرم لاح تبلط رد هکنی بب /نوخ رد هتسشن ممشچ مدرم هیرگ ز» هک تساهتفگ طفاح «تخاون یقلخ مزب نآ ردنا گنچ وچ /تخاس هناکولم نشج هک مدینش»تسا هتفگ یدعس ای «تسا و شزاون یانعم هب مه تخاون یمود رد نینچمه دراد مدرم یرگیدی و کمدرم یکی انعم ود مدرم لوا رعش رد .تسای قیسوم و زاوآ یانعم هب مه

ةْعُمُجْ لَآ مَوِيْ نِم ۚ ةَالَّصَلَلَّ يَدُوْن اِذْ اُوْنَمَآ نِيْ دَّلا اَهْيَا اَي» هعمج هروس ۹ هیآ هب هراشا اب ینیسح بیط هم لک هیآ نیا رد :تفگ «نُوْمَلَعْتَ مُتْنُكَ نِ اِمُكْلُ رِيْخٍ مُكْلَدَ عِيْبَلْ اُوْرَدُو ۚ ةَلَلَلْ رُكْذِ اِلْ اَوْعَسَافْ یانعم هب مه و تساهعمج زامن هب نتفر رد تعرس یانعم هب مه اریز دراد ی طفل کارتشا «اوعساف» و ندوب رطعم و نخان و دئاز یاهوم عفد ،زیمت سابل ،لسغ دننام یتامدقم کرادت ینعی ندرک شالت ..تسا هدش هراشا هیآ نیا رد انعم ود ره هب (ع)موصعم مام زا یتیاور رد ؛تسا ...

نِ اِ ةَالَّصَلَلْ مَقْأُوْبَاتِ كِلْ لَآ نِم ۚ كَيْلَ اِيْحُوْا اَمُ لُتَا» :توبکنع هک رابم هروس ۴۵ هیآ رد نینچمه :دوزفا یو دراد انعم ود ،یهن «نُوْعَنْصَتْ اَمُ مَلْعَي ۚ ةَلَلْ اُوْرَبْ كُأ ۚ ةَلَلْ اُرُكْذَلْ وَرُكْذَلْ اُوْرَبْ اَشْحَفْلَا نَع ۚ يَهَنْتَ ةَالَّصَلْ اءاشحف زا ار ناسنا زامن هک تسا نآ انعم کی ینعی ؛تسا یلمع یرگیدی و ینابز یهن یانعم هب یکی زامن هک تسا نآ یانعم هب یهاگ یلو دنک یرود هانگ زا هک دنکیم اوچن وا هب آمئاد و درادیم زاب دارفا یخرب هکنیا لیلد هب نارسفم یخرب .دوشیم هانگ زا وا یریگولج ببس ناوخ زامن درف درک راب نآ رب ار انعم ود ره ناوتیم یلو دناهتفرگ دارم ار ینابز یهن دننکیم هانگ مه ناوخ زامن

یضرع و یلوط ییانعم دنچ

صخش زامن هدومرف هک میراد ربمایپ زا یتیاور :دوزفا هاگشناد و هزوح هاگشهوژپ یملع تئییه وضع ار انعم ود ره هک میتسه یعدم ام نیاربانب درک دهاوخ رود هانگ یاهراک زا ار وا یزور ماج نارس راکه هانگ هانگ زا ،شتفرعم و مهف هزادنا هب یدرف ره نتشاذباب ببس زامن هک دراد دوجو دیق نیا هتبل دراد دوش یم رود هانگ زا رتشیب دشاب رتشیب زامن هب درف تفرعم و رواب ردقرو دوش دهاوخ

یلو تشاد یدایز نافلاخم هتشذگ ههد رد ییانعم دنچ هیرطن نیا هکنیا نایب اب ینیسح بیط حرطم ییانعم دنچ دروم رد ار یضرع و یلوط ثحب نافلاخم یخرب :درک نایب تساهدش لیدعت زورما و لوط رد مه هک میدقتعم ام یلو دنرادن لوبق ار یضرع ییانعم دنچ یلو دناهتفریذپ ار یلوط و هدرک (انکیا تیاس).دراد دوجو ییانعم دنچ نیا ،ضرع مه

هب ناوت یم هک تساهدش هتشون یددعتم تالاقم و اه باتک میرک نآرق رد ییانعم دنچ هنیمز رد و **اجنیا** دیناوت یم مه ار عوضوم نیا اب تالاقم تسیل.درک هراشا «میرک نآرق رد ییانعم دنچ» باتک دینک هدهاشم **اجنیا** ای

و تاماهبا غاونا ببس دناوت یم دوخ هک تسای عیسو فیط یارادی ییانعم دنچ هژاو دسر یم رطن هب و یروصت لیلادم کی کفت و هقف لوصا رد طاافلا ثحابم تفرشیپ هب هجوت اب.دوش اه یمهف چک رد توافت هن و دصق توافت هب رطان آقیقد هک-هروطنم دنچ ناوئع هک دسر یم رطن هب یقی دصت :دشاب یرت بسانم ناوئع،موهفم نیا یارب -تسا هل عوضوم

یارب و ،دشاب هتشاد یناشخرد هندیآ (semiology) یسانشهناشن یاپون ملع دسریم رطن هب نیدنچ یاههناشن فشک اب و ،دیشگب یندرکنرواب یاهههه ،هندیآ رضع رد ی نآرق مولع نیقیقحم دیامن هئارا ،فلتخم یاهههههه رد فورح هبناج همه طسب یارب یلوبق لباق حیضوت ،هروطنم

تسا هدمآ مدرم مومع نهذ زا رود راي سب بللاطم هب نشور تاراشا ينس و عيش تاياور رد لاح ره هب. همه ربخ زيړ هب زيړ و ديايې يسك رگا :دندومرف ترضح هدمآ يفاك رد !تسه نآرق رد زيچ همه هك زين و !متبجعتل كلذب مكربخي نم مكاتا ول !!متبجعتل دهد ناشن امش هب نآرق رد ار ملاوع لك ملع :هدمآ يمق ريسفت رد ،هلل باتك نم كلذ ملعا دناديم نآرق زا دناديم هچ ره ماما :دندومرف ار نآ منك مگ ارتش لاقع رگا هك هدش لقن سابع نبا زا تنس له باتك اهه رد و !قسع يفيش لاقع يل عاض ول :لاق يتح سابع نباو (4/ 30) نآرقال مولع يفاقتال :منكيم اديپ ادخ باتك رد يلاعت هلل باتك يفتدجول ريغب

،ينآرق يحيو رهوگ هسدنه اساسا هك تسا نيا اعدا دروم باوج ؟دراد ار بيجع فصو نيا فحصم مادك اما (انآرق) هملك هك ديامرف تقد !لابجل هب ترپس انآرق نا ول و :ديامرفيم نآرق ،دراد مارگولوه تخيري امل تئش ام نآرقال نم دخ هدمآ تاياور رد !دشاب نآرق عجز نيرت كچوك يانعم هب دناوتيم و دراد نيونت ....ءافش وه ام نآرقال نم لزنن و :ديامرف هجوت هيآ نيا رد (نم) هملك هب !تئش

هب صقن كي دارفا يليخ دزن نيا و ،تسا نآ تاملك ندوب هروطنم دنچ ،يبرع نابز زراب زاي تما كي ال نيم باتك دهوخب ي نابز رگا !درك عمج ناوتيم نابز كي رد زيچ همه نيب يلو ،ديآ يم باسح .تسين نيا زج ياهراچ دهد شيامن ار سبای ال و بطر

لثم يياهنابز رد ،(Consonant) تماص و (Vowel) توصم :دنتسه عون ود اهنابز فورح ميناديم توصم فورح و ،تسا دنوسپ ،دنونام ،دنوشيپپ رب نآ اساسا و ،دنرادن بارعا و تاكرح ،يسيلگنا لثم يياهنابز و ،دناوخ ار هملك كي ناوتيم وحن كي هب اهنت اذل و دنتسه هملك دوخ عجز (هكاو) زا اذل و دنتسه يراذگ تكرح هب جاتحم يزيچان دح رد يلو دنرادن قاقتشا و تاملك تائي هيسراف هيآپ و تاملك داوم يبرع نابز اما ،دنتسه رادروخرب يسيلگنا نابز هب تبسن يرتشيب فاطعنا و دنوشي م مه رد برض دنوش هطحالم هك بارعا و تاكرح اب و ،دنتسه (ناوخمه) تماص فورح اهنآ هزاس zarab - zarb - zoreba - :لداعم دنناوتيم يبرع رد برض الثم ،دوش طفلت روج اهه دنناوتيم هملك ره فاطعنا رگيد تهج يراذگ هطقن و تسا بارعا و تكرح هب طوبرم نيا هزات و ،دوراك هب .... و zaraba **هلاقم)**،دراد يمزاوول هچ هك دناديم دشاب سونأم تائارق فالتخا اب سك ره هك تسا يبرع نابز **(ريذپان فيرحت يمارگولوه هبش،ميرك نآرق فحاصم)**

اي هيآل هذه تارقف ع رفعج يبا دنع يلالي للضعب نم ةليل تنك :لاق يفعجل رباح نع يور و [9] فيك رباح اي هم ع لاقف لاق هللا ركذ يلا اوعساف ةعمجل موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا هيآ اذه لاق هللا ركذ يلا اوعساف ةعمجل موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا هيآ اي تلق لاق تارق رباح اي فيرحت

موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا هيآ اي لاقف لاق كادف هللا ينلجع أرقأ فيكف تلق لاق دقل ص هللا لوسر ههرك امل اودع ناكل ايعس ناك ول رباح اي تلزن اذكه هللا ركذ يلا اوضاف ةعمجل ينلجع ينربخت تلق لاق ةعمج ةعمجل موي تيمس مل رباح اي ةالصلل يلا لجرلا ودعي نأ هركي ناك اي لاقف لاق كادف هللا ينلجع يلب تلق لاق **مطعألا هليوأتب كربخأ الف أ** لاق كادف هللا **و نيرخألا و نيلوالا مويلا كلذ يفعمج لج و زع هللا نال ةعمج ةعمجل هللا يمس** رباح و ةنجل و راحبل و نيرضألا و تاوامسل و انبر قلخ عيش لك و سنإل و نجل نم هللا قلخ ام عيجم و ةوبنلاب ص دمحمل و ةيبوبرلاب هل مهنم قاثيمل نخأف قاثيمل يفل هللا قلخ عيش لك و رانلا انيتأ اتلاق اهرك وأ اعوط ايئاضألا و تاوامسلل هللا لاق مويلا كلذ يفل و ةيالولاب ع يلعل ،نيرخألا و نيلوالا هي ف هعمجل ةعمجل مويلا كلذ هللا يمسف نيغئاظ

هي ف مكعمج يذلا اذه مك موي نم ةعمجل موي نم ةالصلل يدون اذا اونمآ نيذلا هيآ اي لج و زع لاق مئ تتأ مويلا كلذ يفف يربكلا ةيالولا يه و ةيالولا ةالصلاب ينعي ع **ننمؤملا ريمأ ةالصللا و** و نوضألا و تاوامسل و سنإل و نجل نالقتل و هللا قلخ عيش لك و ةكئالملا و ءايبنألا و لسرلا

عربيلا اورڈ و **ني نمؤملا ريما** **هللا ركذ** و هللا ركذ ىلا اوضماف لچ و زع هللا يبلتلاب نو نمؤملا
 نإ هتالو و لوألا عةي ب نم مك ل ريخ هتالو و ع ني نمؤملا ريما عةي بي نعي مك لذ لوألا ي نعي
 ، نوملعت متنك

ءايصوألأ ضرألأب ينعني ضرألأ يف اورشتناف نينمؤمل ريأ أعيب ينعي ةالصلا تيضق اذاف نع ك لذ يف هللا ينك ع نينمؤمل ريأ أعاط و لوسرلا أعاطب رمأ امك مهتيالو و مهتعاطب هللا رمأ فيحلا لاق هللا لضف نم اوغبنا و رباح لاق هللا لضف نم اوغبنا و ضرألأب مهامسف مهئامسأ هللا بطاخ مئ وئحلف مئلعل اريئك هللا اوركذا و ءايصوألأ يلعل هللا لضف اوغبنا و تلزنأ اذكه اوهل وأ لوألأ ينعي ةراجت وئحجال و كاكشلا أوأر اذا دمحم اي لاقف ص ادمحم فقووملا ك لذ يف لج و رع يلعل عم كوئرت و تلزن اذكه فيحلا لاق اهيلإ اوضفنا تلقل لاق اهيلإ اوفرصنا يئناثلا ينعي لوألأ أعيب ينعي ةراجتلا نم و وهلل نم ريخ ءايصوألأ و يلعل ةيالو نم هللا دنع ام دمحم اي لقا امئاق مئنا و ةياللا تلزن اذكه يلل لاقا اوقئا نئذلل اهياف سيل تلقل لاقا اوقئا نئذلل يئناثلا و (١٣٠-١٢٨ ص ؛ صئنا ؛ صاصئخ إلا) نئقزارلا ريخ هللا و اوقئا نئذلا مه

تایاور رد مظعا لیوأت [10]

«لصوي نأ هب هللا رمأ ام نولصي نيذلا» هللا لوق نع ع هللا دبع ابأ تأس لاق ميرم نبا رمع نع (٢٠٨ص ؛ ج٢ ؛ يشايعل ريسفت) اناي كتلص **اهلي وأت ةياغ** و ،محرلا ةلص كلذ نم لاق

لوق ع رف ع ج ي ب أ ل تلق : لاق راسي نب ليضف نع نامثع نب نابأ نع مكحل نب يلع نع هنع ١٨٢
لالض نم اهخرأ نمف تلق قرغ وأ قرح نم لاق اعيمج سانللا احيأ امنأكف اهايأ نم و -هباتك في هللا
مطعألا اهل يوأ كلذ لاقف يده ىلإ

نارمح نع طامقلا دلاخ يبا نع يبلحلل نارمع نب يحيي نع ديوس نب رضنلا نع هيبا نع ١٨٣ مويلا انا و لاح يلل تنك لاق معلن لاق هللا كحلصا كلاسرا ع هللا دبع يبال تلق :لاق نيعا نب ال مويلا انا و عايشي نم هللا ذقنفي اارملا و نينثاللا و لجرلا وعداف ضرالا لخدأ تنك ىرخأ لاح يلل لاق مملظ نم هجرخي انا هللا دارا نمف مهرب نيب و سانلا نيب يلىخا انا كليل ام و لاقف ادحا وعدا لوق نع ينربخا تلق اذبن عيىشلا هيلل ذبنا انا اريخ دحا نم تسنا انا كليل ال و لاق م هجرخا رون

اهليوات لاقف تكس م ث ردغ وا قرغ وا قرح نم لاق اعيمج سانلا ايحا انا كفا اهايحا نم و -هللا (٢٣٢ص ؛ ١ج ؛ نساحملا)هلل تباجتسراف اهاعد انا **مطعألا**

ع ىسي ع هب لج و زع هللا طعو اميف لاق ع مهنع طابساً نب يل ع نهىبأ نع ميهاربإ نب يل ع [11] متسند و مكهوجو متلسغ لئارسإ ينب ةملظل لق ىسي ع اي...كئابآ بر و كبر أن ىسي ع اي ةلزنمب يدنع مكفاوجأ و ايندلا لهأل بيطلاب نوبيطت نو عرتجت يل ع مأ نورتغت ي ب أ مكبولق اومصأ و مالحل بسك نم مكرافطأ اوملق مهل لق ىسي ع اي نوتيم ماقأ مكناً ةنتنملا فيجلا (١٣٨ ص ٨، ج، يفالكلا) مكروص ديرا تل يناف مكبولق ب يل ع اولبقأ و انخل ركذ نع مكعامسأ

روهظ؛ لیوأت (ج)

میریک نآرق رد ی عوضوم لصا تاماظن

رگیدی اچ زا ار رصانع همه، دش رارقرب هیآ نیا رد [1] ی عوضوم لصا ماطن کی یتقو هک دوش یم «**هربقا**» تقو نآ، نینومولاریما دش «**ناسنالا لتق**» یتقو. میهدب قیبطت میه اوب میروایب، دنک یم توافت همه «**هرفکا ام**».

ضرق یلبق ره اظ ماطن زا هک یطابترا هن ام، دنطبترم مه هب همه، لیوأت دیدج یاضف رد یضعب. دننک یم یراذگاج ار شا هناد هناد میسرپب ماما زا رگا هک شدوخ اب بسانم یزیچ. میریگب یم یراذگاج. دننک یم رارقرب ار ماطن نامه ترضح. دینیب یم تسه مه رت لصفم هک لیوأت تایاور [2] دشاب لخادت هک نیا هن، دوش یم انعم، شدوخ بسانم دیدج ماطن رد؛ دننک.

تاروهظ «» = تاماظن

سونام نآ اب ماع فرع هک ار هچ ره، تسا فلتخم یاه ماطن انعم زا رثکا رد طفل لامعتسا هک اچ نآ زا نهذ رد امش رگا ام. دراذگ یم نآ رب ی فرع روهظ مسا - ار شا هعوضوم لوصا و شا هیلوا رصانع نآ - تسا دیشروخ ییوگ یم، سونام الاح ات امش دیتفگ وا هب؛ دیرک ضوع ار لوصا یدابم، ماع فرع نی مه کی رد دیرب ار وا نهذ یدابم رگا. ادخ ربمغی پی نیعی دیشروخ دعب هب الاح زا. درک عولط هک تسا نیا، روهظ لا یلا عجری، لیوأت لا نیعی. دوش یم ضوع مه روهظ، رگیدی ماطن.

زا یضعب. ماع فرع نهذ سونام نیعی روهظ زا روظنم مییوگ یم! تسا ره اظ فالخ هک لیوأت دییوگ یم دییوگ یم یتقو فرع نیعی. دراد ی فرع روهظ مییوگ یم؛ تسا فرع نهذ سونام، هیرکف لوصا یدابم کی رد ار وا نهذ دیرب یتقو ام. یجراخ دیشروخ قاصم هب ناشدوخ سنا رطاخ هب دنمهف یم ار نیا یم یتقو هک درادن انعم رگیدی الاح. دوش یم ضوع مه اه نآ دوخ یارب روهظ رگیدی الاح، رگیدی اضا نی. نینومولاریما غارس دور یم ماطن نآ رد. یجراخ رمق غارس دورب اه نآ نهذ رمق دییوگ.

تالیوأت همه الا و ماع فرع نهذ رد تسانعم نآ یدابم ندوب سونام مدع، شنندوب لیوأت هجو، لیوأت دنتاروهظ دیور یم اضا نآ رد یتقو تالیوأت همه و دنلامعتسا.

تایضایر، هفسلف رد (Axiome: یوسنارف هب) مویسکآ ای نوناق نُب، تشادُنُب، عوضوم لصا [1] نآ یور زا و دوش یم هتفریذپ ضرفشیپ لکش هب و تابثا. نودب هک تسا یاهرازگ، کیزیف و قطنم فیرعت کیسالك هفسلف رد هک نانچنآ تایهیدب ای لصا. دنوش یم جارختسا اهرازگ ریاس یهیدب ای حضاورپ هک (دوش یم هئارا نیدامن تروص هب بلغا تایضایر رد) تسا یاهرازگ، تساهدش لصا، نیاربانب. تسا شریذپ دروم، دشاب حرطم نآ دروم رد یلاؤس ای شحب هکنیا نودب و تسا ای قطنم رد هک نانچنآ؛ درگی رارق هدافتسا دروم اعدا ای لالدتسا یارب ییانبم ناونع هب دناوتیما آلاماک موهفم هک تساهدش هتفرگ (axioma) یانوی هژاو زا هژاو نیا. تسا موسرم تایضایر دنکیم لقتنم ار یهیدب ای حضاو، بسانم، تسرد.

تسا لال دتسا یارب یغورش هطقن ای ضرفشیپ ،لصا ،نردم قطنم رد

رایسب ،نآ ی دنع عوضوم لصا میراد (تایضایر ای **کیزیف** رد آلومعم) یاهیرطن هک یم اگنه آلومعم اب ناوتیم ار هیرطن نآ یاههرازگ مامت هک دهدیم ناشن راک نیا ،دوب دهاوخ ابیز و شخب تذلل دروآ تسد هب "عوضوم لصا" یکدنا رایسب دادعت نتفریذپ

هچخیرات

موس هدس) **سیدی مشرا** .دندرک شناد دراو **ینانوی** نادنم شناد ،راب نیتسخن یارب ار اهه یضق و اهلصا مچنارس ات .تساهدرک هدافتسا «هیضق» و «لصا» زا اهراب ،دوخ یاهباتک رد (دالیم زا شیپ یسدنه یاهه یضق و اهلصا ،باتک هدزیس رد **دوخلوصا** باتک رد (دالیم زا شیپ موس هدس) **سدیلقا** .تساهدرک مظنم ار

نیتسخن ،هنومن یارب .تسا هدیمن (تساوخ ~ postulate) **التسوپ** سدیلقا ،ار اهلصا زایرامش هطقن و دنیب هلصاف نیرتهاتوک: تساهدش میظنت بیترت نیا هب ،سدیلقا لوصا رد **التسوپ** .«دنکیم لصو مه هب ار اهنآ هک تسایتسار طخ

یسدیلقا هسدنه لوصا

چارختسا ریز لصا چنپ زا (**سروغاثیف هیضق** لاثم یارب) **یسدیلقا هسدنه** یایضاق مامت دنوشیم:

دزاسیم صخشیم ار درف هب رصحنم طخ کی هطقن و د ره :لوا لصا

داد دادتما تسار طخیور تیاهن یب ات ناوتیم ار طخ هراپ ره :مود لصا

دومن مسر هریاد کی ناوتیم عاعش ناو نع هب طخ هراپ کی و زکرم ناو نع هب هطقن کی اب :موس لصا

دنا قابطن لباق رگید کی اب همئاق یایاوز همه :مراهچ لصا

P زا هچنانچ دراد دوجو M دننام طخ کی اهنت ،نآ رب عقاو ریغ P هطقن و L طخ ره یازا هب :**مچنپ لصا** .تسا یزاوم L اب و درذگیم

دنچ دیاب هک روطنامه .میراد زاین **طخ** و **هطقن** دننام میهافم هب ،عوضوم لوصا نیانایب یارب نودب زین ار موهفم دنچ تسا مزال ،دنوش چارختسا اههرازگ هیقب ات میریذپ تابثان و دب ار هرازگ لوصا دوشیم هدی هک روطنامه .دنیوگیم «اههدش نفعیت» میهافم نیا هب .میریذپ فیرعت (ایدپ یکیو تیاس) .دنیام نیم رطن هب یهیدب و هداس رایسب ،مچنپ لصا زج هب ،**یسدیلقا هسدنه**

هرازگ ریاس ،مویسک آدنچ شریذپ اب امش هک ییاج ؛دراد درب راک تایضایر رد رتشیب مویسک آهژاو ،خیرات کی تامویسک آماطن نیرت فورعم .دیزاسیم ار ناتماطن و دینکیم چانتسا اهنآ زا ار اه هدش انشآ نآ اب هسردم رد رتشیب و رتمک ام همه هک تسا (حطسم هسدنه =) یسدیلقا هسدنه اهمویسک آزا یکی رگا اذل .دوشیم انب اهنآ رب ماطن کی لک و دنتسه اهماطن هدولاش اهمویسک آ. میا دوخ اما .(داتفا یسدیلقا هسدنه یارب هک تسایقافتا نیا و) دوشیم ضوع ام ماطن ،مینک ضوع ار هلاقم)؟ میریذپ ار مویسک آ هک دهدیم هزاجا ام هب یزیچ هچ ؟تسیچ شتیهام ؟تسیچ مویسک آ (مویسک آ هرابرد

لصا ، نیزاغآ هراگانا دودحم دادعت زا نآ شیدایی پ دنور هک تسا یراتخاس ی عوضوم لصا متسیس دوشیم هدنارتسگ و زاغآ یقطنم دعاوق و (نیزاغآ یاههرازگ) عوضوم

نیزاغآ یاههراگانا ؟

نودب ، نآ ینعم هک تسا نخس نادیم کی رد میهافم نآ [هدشنفیرعت ترابع زین] یزاغآ هراگانا و هریاد ، طخ نوچ ییاههراگانا یسدیلقا هسدنه رد لاثم یارب . دوش هتشاگانا مهفلباق ، فیرعت . دنتسه هدشنفیرعت اهنآ دننام

• یفیرعت یاههراگانا :

(صخشم دعاوق قبط هک دنتسه نخس نادیم رد میهافم نآ) (اههدشنفیرعت ای) یفیرعت هراگانا . دنشاب هدمآ تسدهب هدشنفیرعت یاههراگانا زا (فیرعت راتخاس

عوضوم لصا ؟

دودح هک یمسقب هب ، تسا نخس نادیم رد یاهرازگ ترابع کی [تشادنب / یزاغآ هرازگ ای] عوضوم لصا هتشاگانا یهیدب اهنآ یتسرد و دنشاب نخس نادیم رد یفیرعت یاههراگانا ای یزاغآ یاههراگانا نآ دوش .

دنا یسدیلقا هسدنه عوضوم لوصا ریز رد ۵ ات ۱ هرازگ لاثم یارب :

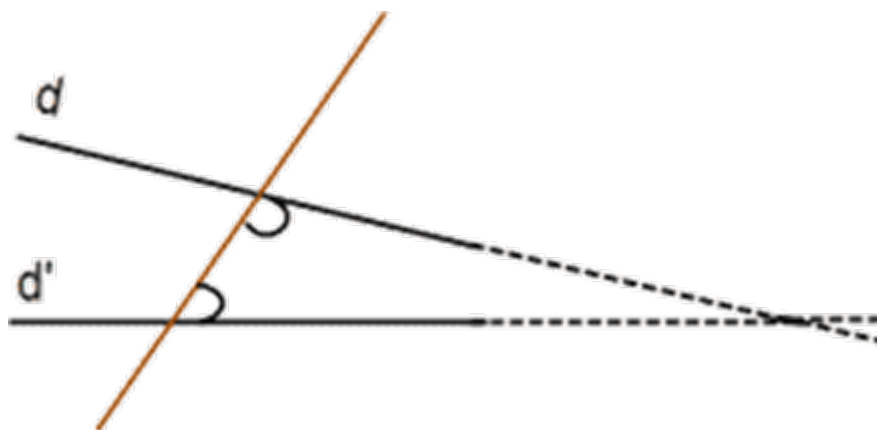
۱- دنارذگ طخ کی ناوتیم هطقنود ره زا

۲- دنارتسگ دودحمان رس ود زا ناوتیم ار طخهراپ ره

۳- درک مسر مولعم غاعش و زکرم اب ناوتیم ار هریاد کی

۴- دنربارب همئاق یاههشوگ همه

۵- رد یلخاد یاههشوگ عمج هزادنا رگا ، دنوش عطق یموس تسار طخ اب حفص رد d' و d طخ ود رگا - ۵ عمج هک یفرط نامه رد ، همادا تروص رد d' و d طخ ود هاگنآ دشاب همئاق ود زا رتمک موس طخ فرطکی ؟ . دننکیم عطق ار رگیدکی ، تسا همئاق ود زا رتمک یلخاد یاههشوگ

سدیلقا مجنپ لصا

: رارق هب نآ روهشم تروص اب مچنپ لصا زا تروص نی

،درک مسرر نآ اب یزاوم طخ کی ناوتیم رثکادح طخ کی زا چراخ هطقن ره زا

،تسا روهشم [Playfair's axiom](#) ری ف یلپ عوضوم لصا هب ریخا تروص ،تسا زرامه

جاتننسا دعاوق ؟

ییاههرازگ زا ربتعتم جاتننسا ناکما هک دنتسه یدعاوق یعوضوم لصا هاگتسد رد جاتننسا دعاوق
،دنزاسیم نکمم ار دن اضورفم همدمقم ناوئعهب هک

یعوضوم لصا هاگتسد ؟

:لماش یعوضوم لصا هاگتسد کی

۱-،یزاغآ یاههراگانا دودحم دادعت

۲-،هعوضوم لوصا

جاتننسا دعاوق دودحم دادعت ۳-

،تسا

دعاوق ینمض روطه ب و هعوضوم لوصا ،یزاغآ یاههراگانا نایب زا دعب یسیدیلقا هسدنه رد ،لاثم یارب
یزاغآ یاههراگانا هیآپ رب :ینعی .هتخادرپ هدیمان یسیدیلقا هسدنه هچنآ دندارتسگ هب ،جاتننسا
هیآپ رب ،یقطنم جاتننسا دعاوق ندر راک :زین و ؛[ندرک فی رعنت] نتخاس دیدج میهافم راهوریجنز
،ندرک جاتننسا دیدج هیضق راهوریجنز و ،اههتشاگانا نب

:هعوضوم لوصا هاگتسد رد ناهرب ؟

ره هک یمسق هب ،تسا یاهرازگ یاهترابع زا یهانتم یاهریجنز یعوضوم لصا هاگتسد رد ناهرب کی
راک طسوت و هریجنز یلبق یاهترابع زا ای دشاب هاگتسد نآ عوضوم لصا کی هریجنز نی ترابع
،دشاب هدمآ تسد هب هاگتسد نآ جاتننسا دعاوق ندر

هعوضوم لوصا هاگتسد رد هیضق ؟

نآ رد یناهرب رگا طقف و رگا تسا یعوضوم لصا هاگتسد کی رد هیضق کی یاهرازگ-ترابع کی
،دشاب نآ رصنع نیرخآ یاهرازگ-ترابع نی هک دشاب هاگتسد

،تسا هیضق کی عوضوم لصا ره ،هیضق فی رعنت رب انب :

هعوضوم لوصا لالقتسا ؟

لوصا زا یاهعومچمریز چیه رد یوضع رگا دنیوگ لقتسم ار یعوضوم لصا هاگتسد کی هعوضوم لوصا
هک ،هاگتسد نآ هعوضوم لوصا زا ،هاگتسد نآ جاتننسا دعاوق طسوت ،دناوتب هک دشابن نآ هعوضوم

دی آ تسد هب ،دن تسین هعومجمریز نی ارد

هعوضوم لوصا هاگتسد یراگزاس ؟

هاگتسد نآ رد ودره نآ ضیقن و یا هرازگ ترابع کی رگا تسا راگزاس یعوضوم لصا هاگتسد کی دنشابن هیضق

لاثم دنج [2]

نع لضملمال نع حلص نب لیمج نع ریمع یبأ نب دمحم نع هبأ نع هللا همحر میهاربإ نب یلع لاق یذلا مطعألا هللا مسافورح نم عطقنم نآرقل یف فرح لك و ملأ :لاق هنأ ع رفج یبأ نع رباج لاقف هیف بیر ال باتكلا كلذ هلق تلل لاق باجیف هب وعديف ع امامإلا و لوسرلا هفلؤی و نوقتمل مه انتعیشل ناتیلآاف نیقتملل یده امامإ هنأ هیف كش ال ع نینمؤمل ریمأ باتكلا لاق نوقفنی مهانقرز امم و ععجرلا و ع مئاقلا مایق و روشنلا و ثعبللا وه و بیغللاب نونمؤی نیذلا (۳۳ ص ؛ قره اطلال قرتعلا لئاضف یف قره اطلال تایآلا لیوأت)نولتی نآرقلا نم مهانم لع امم

«(مالسلا هیلع) یلع قیالو ،معن» :لاق ؟رشبلل یركذ ال یه ام و :تلق

«قیالولا» :لاق ؟ربكلا یدحل اهنإ :تلق

اهنع رخأت نم و ،رقس نع رخأ انتیلوالی لمدقت نم» :لاق ؟رخأتي وأ مدقتی نأ مك نم ءاش نمل :تلق «انتعیش هللا و مه» :لاق نیمیلا باحصأ ال «رقس لی لمدقت

نولصی ال و هدعب نم ءایصوالا و دمحم یصو لوتن مل انإ» :لاق ؟نیلصملا نم كن مل :هل تلق «مهیلع

«نیضرعم قیالولا نع» :لاق ؟نیضرعم قركذتل نع مهل امف :تلق

(۵۲۸ 5 ج نآرقلا ریسفت یف ناهربلا) .«قیالولا» :لاق ؟قركذت اهنإ لك :تلق

اذا لیلل و لج و زع هللا لوق یف ع هللا دبع یبأ نع دیزی نب رباج نع رمش نب ورمع نع اعوفرم ءاق ماق اذا مئاقلا وه و یلجت اذا راهنلا و مئاقلا مایق موی وه و قمایقلا موی لی سیلبإ قلود لاق یشغی قنجل یأ یرسیلل هرسینسف لطابل یقتا و قحلل هسفن یطعأ یقتا و یطعأ نم امأف هلق و

ینسحللاب بذك و قحلل نع لطابللاب ینغتسا وقحلل نع هسفن نب ینعی ینغتسا و لخب نم امأ و نإ هلق امأ و رانلا ینعی یرسعلل هرسینسف هدعب نم ع قمئألا و بللاط یبأ نب یلع قیالوب مئاقلا وه لاق یطلت اران مكترذنأف یلوالا و قخالل انل نإ و یدهلا وه ایلع نأ ینعی یدهلل انیلع ودع وه لاق یقشألا ال اهالصی ال نیعست و قعست و قئامعست فلأ لك نم لتقی وبضغلاب ماق اذا یف قره اطلال تایآلا لیوأت) .هتعیش و ع نینمؤمل ریمأ كاذ لاق یقتال اهبنجیس و ع دمحم لآ (۷۸۱-۷۸۰ ص ؛ قره اطلال قرتعلا لئاضف

دریگب دوخ هب لباقتم ینعم ود ،ماظن ود ردناوت یم هملك کی یتح ،یعوضوم لصا تاماظن رد اما تسا هیما ینب لیبق زا توغاط تلود ینعم هب تایاور زا یرایسب رد هك لیل لیوات دننام :تسا هتفر راک هب رتبج هلود ینعم هب مه و مالسلا مهیلع همئا ینعم هب مه رجف هروس

دیزی نب رباج نع ،رمش نب ورمع نع ،اعوفرم دانسلاب یور :لاق ،یفجنلل نیذلا فرش -«1» 11587/ هیلع) مئاقلا وه رجفلا رجفلا و :لج و زع هلق» :لاق ،(مالسلا هیلع) هللا دبع یبأ نع ،یفججل

و نينمۇملا ريمۇ عفشلا و نسلحلا ىلإ نسلحلا نم (مالسلا مەيلىع) ەمئۇللا رشع لايلا و : (مالسلا يەف، رتبج ەلود يە رسي اذلا ليللا و :هل كيرش ال ەدحو ەللا وە رتولا و ، (مالسلا اەيلىع) ەمطاف (۶۵۰ ص: 5ج، نأرقلا ريسفت ي ف ناەربلا) .» (مالسلا ەيلىع) مئاقلا ەلود ىلإ يرسلا